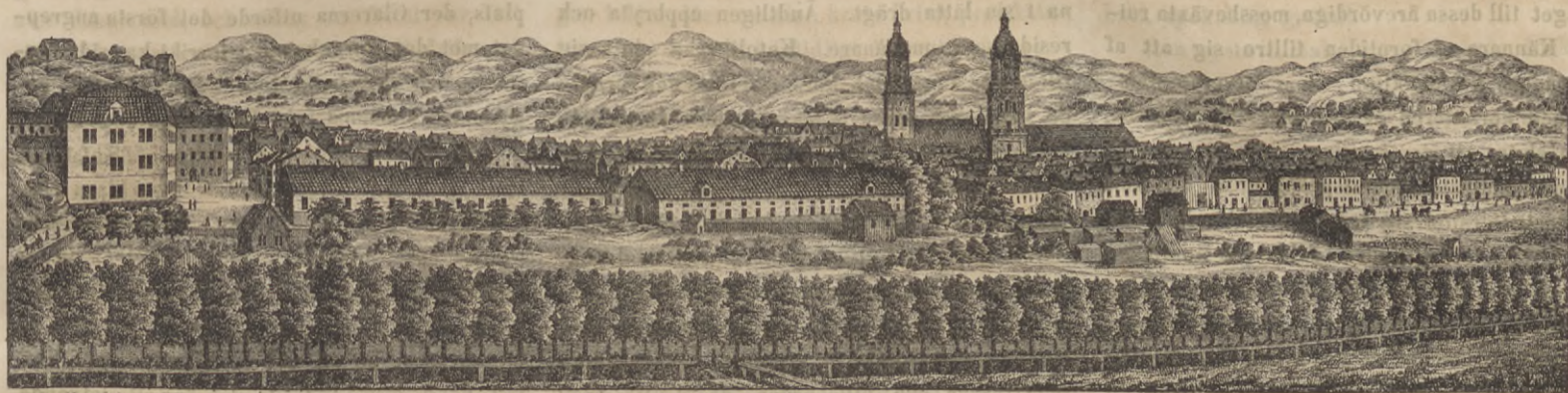

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Illustrerad Söndagsmagasin.

N:o 3.) Ut kommer hvarje Söndag kl. 7 f. m. Götheborg d. 15 Juli 1849. Pris för ½ år 2: 24 B.co. (III. årgången.)

Generallöjtnant Charles James Napier, Öfverbefälhafvare öfver brittiska Arméen i Indien.

Vi lemna våra läsare hosföljande välträffade porträt af denna oförskräckte hjälte i sin kostym såsom guvernör i Sind, bifogande följande biografiska notiser.

Generallöjtnant Sir Charles James Napier är äldsta sonen af lord Georg Napier och född 1782. Han tillbringade sin första ungdom i Irland, der hans far var öfver-räkenskapsförare öfver arméen. År 1794 inträdde han i arméen, blef 1803 offiser, 1806 major, 1811 öfverstelöjtnant, 1825 öfverste, 1837 generalmajor och 1846 generallöjtnant. Sedan han i irländska upproret år 1798 aflagt de första profven på tapperhet, kommenderade han under fälttåget på pyreneiska halfön det femtionde regementet, sårades i slaget vid Koruna och gjordes till fånge. År 1809 återvände han till Spanien och blef der till 1811, der han deltog i fäktingen vid Koa, der två hästar skjötes under honom, vid Busako, der han fick ett

skott i ansigtet. År 1813 gjorde han en expedition till kusterna af Förenta Staterna i Norra Amerika och bevistade sedermera fälttåget 1815 och stormningen af Cambray. Härefter kommenderade han år 1843 brittiska arméen i Sind, der han med 2800 engelska soldater anföll och uppref en armé af 22,000 man vid Meance. Till följe af denna seger gaf sig efter några dagar Sinds hufvudstad,

Generallöjtnant Charles James Napier,

Hydrabad, hvarpå han efter en månads förlopp med 5000 man brittiska trupper slog rästena af den ännu af 20,000 man bestående fiendliga arméen vid Dubba, i grannskapet af Hydrabad, hvilken hj-ltebragd hade till följd hela underkufvandet af Sind. År 1845 besegrade han med 5000 man af alla slags vapen alla bergsboar och ökeninneväpnare på högra stranden af Judus, norr om Shikarpur, hvarigenom han rensade hela landet från de röfvade horderna.

Oenighet med direktörerna för ostindiska kompaniet voro anledningen, att Napier ej förr intog ställningen i spetsen för indobrittiska hären; dock är denna numera häfd och England blickar på den berömde fältherren, såsom på den ende mau, som förmår att återställa den brittiska vapenäran och Engelmännens välgrundade rättigheter i Pendschab.

Festen på Slagfältet vid Näfels i Kantonen Glarus.

I den del af landet Glarus, som ligger mellan Rautiberget och Beglingerberget finner

vandraren ännu enskilda fragmenter af en stenhård, storartad ringmur, som af innevävarne kallas Letzi och visar tillbaka på en urgammal tid. Det finnes inga urkunder öfver ursprunget till dessa ärevördiga, mossbevuxna ruiner. Kännare af forntiden tilltro sig att af byggnadens konstruktion, som öfverensstämmer med karakteren af de romerska murarne, kunna sluta, att dessa murar, som sträcka sig från de brantaste klippsträngerna af den mot Wallenstädtersjön sig trappvis sänkande Beglingerhöjden tvärs genom dalen till Rautiberget, och som här och der äro försedda med lemningar af en vallgraf, i femte århundradet före Christus af den romerskt-rätiska befolkningen i landet blifvit uppförda till skydd mot de alemanniska horderna, som då hemsökte de helvetiska länderna. Sannolikt var denna ringmur, som på ett så storartadt sätt likt en festning afstängde en hel dal, försedd med särskilda portar, sådana som den, hvilken ännu är i behåll vid Beglingen. Det kan med säkerhet antagas, att innevävarne under leppet af långa århundraden sorgfälligt vårdade detta skyddsvärn, alldenstund detsamma, vid fejderna med grannarne erböd ett för denna tid brukbart försvarsmedel. Så berättar ock den berömde författaren af *Chronicon helveticum* att Glarus' innevävarare i förening med Österrikarne flitigt arbetat derpå. Här läg ock om morgonen före slagtingen vid Näfels (d. 9. April 1388) anföraren Mathis am Büel med fältbaneret, för att vakta murarne och skydda landet mot de hotande österrikiska härmassorna.

Minnet af denna ärorika hjeltedag firas af afkomlingarne, fäderna till ära, hvarje år på ett festligt och högtidligt sätt. Det är ett skönt drag af detta republikanska folk, att det så samvetsgrant bevarar sina historiska erinringar; ty det vet, att det genom sin kraft och dygd blifvit hvad det är. Firandet af förfädernas stora gerningar är dem en glad uppfostran till samma mannamod.

Den förste thorsdagen i April är bestämd till denna "vårens bönedag," såsom den förr benämndes, för att på ett fosterländskt-religiöst sätt begå landets befrielse från en öfverhängande fara. Vi vilja beledsaga det glada folket till slagfältet.

Hela landet delar högtiden. I alla kyrkor är gudstjenst för dem, som ej kunna ansluta sig till tåget mot fälten vid Näfels. Annars är efter den gamla grundsatsen hufvudmannen för hvarje familj i hela kantonen förpligtad, att sjelf draga till valplatsen, för att tacka Gud för fädernas seger. Tidigt på morgonen är den sköna hufvudorten Glarus med sina breda gator och vackra hus i rörelse. Mången glad gosse har sofvit föga under natten, af idel väntan på den festliga dagen, ty fadren har lofvat, att taga honom vid handen och föra honom med sig till Näfels. I glada grupper draga byarnes innevävarare i högtids-

kläder genom hufvudgatan och tillropa de tröga Glarerna att komma snart efter. I breda rader, hållande hvarandra med lillfingret och djärft svängande med armarne, vandra de sköna i sin lätta dräkt. Ändtligen uppbräta ock residensets innevävarare. Katolikerna sluta sig till deras fanor och kors och följa den förgyllda lådan, som bäres af några män. Denna lådan innehåller, såsom barnen försäkra, St. Fridolins tumme. De reformerta gå mera i enskilda, större och mindre grupper. Tåget till Näfels går på högtidsdagen ej uteslutande landsvägen, utan på de strängt traditionella vägarna, midt öfver fält och inhägnader, just samma väg, som förfädren vandrade med sina morgonstjerner och hillebarder, då d. 9. April 1388 stormklockan från by till by förkunnade, att den österrikiska härsmagten genombrutit Letzimuren och nedlagt de några hundra krigare, som vaktade den.

Det är en frisk, herrlig morgon. Blommorna dofta på fälten och förkunna vårens segerrika intåg. Hassel och videbusken strö sitt guldregn på vandrarne. Rykande kaminer, hundar som skälla från sina ensamma bon, här och der en morgonklocka, en hvit skara af kor, som drifvas på bete, och midt på de grönskande fälten de högljudda, glada skarorna, som draga till fästen med sång och muntra samtal — det allt gifver en egen angenäm bild.

— Vår "Landamman" skall väl i dag hålla ett skönt festtal; men hvad tänker ni om kapusinern? Det vore ju skada för festplatsen och den sköna dagen, om han med sin predikan skulle för oss förderfva högtiden.

— Åh nej, svarar en annan. Kapusinern skall göra sin sak riktigt. Näfelsefäderna äro dugtigt folk och jag har all respekt för dem. De äro tålmodiga och fridsamma i sina egna kyrkor, och dessutom vot predikanten, att de äro flera reformerta än katoliker der.

Så tala vandrarne öfver dagens händelser. Från dessa kommer man på andra ämnen, på politik och allmänna frågor, på glarnertidningen och landbrukssällskapet, på utvandrare och fabriker, på centralpostförvaltningen och Kalifornien.

— Fader, se då, ropar en skarpsynt gosse, se huru det tillströmar folk från Urnen och Näfels emot Schneisigen; allt är svart af folk. Der komma Näfelserna med sin fana och der vid "erster Stein" och berget har posterat sig en stor mängd folk, spetsbofvar och chrämliquinor.

Skarorna påskynda sina steg. Från alla sidor strömma menniskor. Män, quinnor och flickor hälsa på hvarandra med kraftiga handslag, och det muntra samtalet dånar genom mängden.

— Tyst, tyst, herrarne äro komna; det skall väl blifva något utaf.

Den tusenålfvade församlingen ordnar sig.

I en vid krets ställer sig folket omkring en obetydlig sten, som bär årtalet 1388. Detta är den första märksten, vid foten af öfra Rautiberget på fälten vid Schneisigen, på den plats, der Glarerna utförde det första angreppet mot den anryckande österrikiska sridsmagten — en dyr, helig jord. Hör, festen begynnar. Männens från Glarus kör uppstämmer den första fosterländska sången. "Rufst du, mein Vaterland" dånar det mot den klara morgonhimlen och dånar utur tusen allvarsamt stämda mäns hjertan. Sången höjer sig så friskt och så kraftfullt, den är så djärf, så gripande, att den är mera än sång — det är bön. "Det är en ed, att vara trogen mot Gud, frihet och fädernesland; det är ett lefvande, herrligt tackoffer åt hjeltarne vid Näfels. Ett ögonblick af högtidlig stillhet följer på den förklingande manliga kören.

Landets öfverhufvud, den förste bland de jemngoda, fria borgarne, inträder i kretsen fram till den gråa stenen. "Fria män från Glarus, trogna, älskade landsmän — säger han — efter våra faders vilja och ärevördiga stiftelse hafva vi i dag åter församlat oss på dessa ärans fält, för att tacka Gud, som i dagar af svår fara hållit sin allsmäktiga, skyddande hand öfver vårt varmt älskade fädernesland. De offrade kropp och lif, för att tillkämpa sina afkomlingar en oförstörbar frihets dyrbara vinning. Vi hafva kommit från alla berg och dalar, ett enigt, redligt folk, för att ånyo upplifva vår tro och vår hjertliga förtröstan till den synbart öfver oss vakande försynen, för att glädligt och med tillförsigt blicka upp till fadren och hjälparen, till härskarnas herre och att stärka oss i erinringen af hans kämpars fromma mod i den glada hängifvenheten för vårt folks väl, för ära, rätt och frihet." Med korta, kraftiga ord påminner talaren det stilla lyssnande folket om hufvuddragen i den märkvärdiga slagtingen. Han erinrar lifligt, huru de förskingrade hoparne af fiendens väldiga öfvermägt blifva tillbakakastade från Letzimuren; huru denne, redan säker om seger, intrusade i den öppna, skyddslösa dalen; men huru den oförsagde fältöfversten Mathis klättrade uppför de branta höjderna vid Wiggis och der planterade Fridolins fana, för att gifva de förströdda och beträngda krigarne ett tecken att samlas; huru då hela dalen darrade af stormklockans ljud och de beväpnade männen skyndade till fanan; huru de med stenar, svärd och morgonstjerner dundrade ned mot fiendens förfärrade hopar; huru de tio gånger kastades tillbaka, men för elfte gången stormade fram till en het fem timmars kamp. Han anför, huru i ögonblicket af den fruktansvärdaste nöd trettio män ifrån det förbundna Schwyz med rysligt stridsrop ilade dem till hjälp från Klönthal. Den inspirerade talaren erinrar ock om den gamle kronistens ord, huru på denna dag

"Glärerna buro varm skjorta, anropande Gud och hans moder, sin skyddspatron, St. Hilarius. Mången tänkte att han ej skulle göra något ondt, om blott Gud förhjelpte dem utur denna nöd, och sedan nu fältet var helt och hållet eröfradt och fienderna fördrifna, så drogo de från Glarus bort mot Näfels förbi Rauti, der böjde de knä och bådo, lofvande och tackande, att Gud och hans kära moder på den dagen med sin nåd räddat hus och hem och bibehållit dem vid deras fädernesland, ära och gods." Då manar han hjertligen, att de skulle gå och göra detsamma, ej blott mot den fiende, som hotar deras gränser, utan mot den, som kämpar i folket mot deras välfärd och frihet, emot den mäktiga partiandan och njutningsbegäret och erinrar om förfädernas tarfliga och nöjda lif; de funno uti fromhet och tro bästa skyddsvärnet för den varmt och svårt tillkämpade friheten.

Denna stilla, sig vidt utbredande folksamling gifver en öfver måttan målade bild. Aprilmorgonens friska andedrägt svälfvar öfver dalen. I öster begränsas den af de vänliga Skiltbergen, i söder af Freibergen med Kärpfstock och den eviga Glärnisch; i vestern uppstiga de lodräta, oerhörda väggarne af den herrliga Wiggis, hvilken såsom en mur sträcker sig längs utefter dalen, omedelbart bredvid slagfältet. Linths tunna silfvertrådar slingra sig fram genom dalen, i fjärran höjer sig det sköna tornet vid Näfels utur de gråa husgrupperna, under det halft i skymningen bakom Linth, i dalen Mallis' inbökning, det glada Haltli ligger med sina vinberg och i söder kaminerna ryka från Nettstall. Midt i denna kolossala natur har man den högtidliga gruppen af folket. Skämtande flickor roa sig i grannskapet. Gossarne hafva uppstigit på de spridda klippstenarne och i träden, för att gissa det ställe, der på slagtingens dag St. Fridolin rasade ned, för att öfverse församlingen.

"Landammanen" har slutat. En frisk sång slutar högtiden, öfver hvilken morgonsolen går upp i förklarande ljus. Det är en fest i hvilken naturen, fromheten, frihetskärleken och gudsfruktan hafva lika andel, och det ligger någonting så patriarkaliskt gripande i denna sed, att landets öfverhufvud talar till allt folk, till den simplaste bonde, allvarsamt och frimodigt under Guds blåa himmel. Såsom i kretsen hufvud står vid hufvud, så har herden plats vid herren, handtverkaren vid presten. Det är ett folk, en famlj af bröder.

Nu upplöser sig församlingen raskt. Från en af minnesstenarne, som äro uppreste der angreppen skett, går det brokiga tåget mot byn Näfels. Katolikerna aftåga i massa, såsom i en helig procession, de reformerta i smärre afdelningar. Högt glänsa de fladdrande farnorna och gyldene korsen i luften, och raskt går det mot en minnessten, i den öfra delen af byn, en fri till Rautiberg stötande plats,

der en predikstol väntar festpredikanten. En öfverskådlig, festligt klädd mängd människor, böljar kring byn och platsen. Alla fönster åt detta håll äro otaligt besatta, och folksamlingen bildar åter en stor krets kring predikstolen. Det var ett högtidligt, inponerande ögonblick, då 1840 den gamla, af rödt damast förfärdigade fanan med den i guld invirkade St. Fridolin utvecklades. Först uppläses brevet af 1389, ett gammalt, ärevördigt dokument om slagtingen och stiftelsen. Derefter följer en vidt skallande sång af folket, som blandar sig med brusandet och susandet af den vildt nedströmmande, mjölkhvita Rauti. Efter en högtidlig paus bestiger högtidens predikant, en Kapusiner, talarestolen. Åhörarne af båda konfessionerna, lyssna uppmärksamt till den friska, patriotiska talaren. "Rättfärdighet upphöjer ett folk, men synd är ett folks förderf." På ett allvarsamt sätt och med den enkla, populära värtalighet, som man ofta finner hos denna orden, utför han det salomoniska språket på ett för högtiden passande sätt, till synbar uppbyggelse för de lyssnande åhörarne. En skön slutkör ändrar festen för de reformerta. Katolikerna åter draga i en lång, brokig procession till tionde och elfte minnesstenen, som står på en skön, af Rauti kringfluten plan. Tusen bölja fram och tillbaka i vårsolens glans och beledsaga processionen tillbaka till den ståtliga kyrkan, der en stor messa firas för de i slagtingen fallna själar.

Förmälning med ett Spöke.

Abeille Cauchoise berättar följande historia.

Hr S. en rik köpman, som sedan kort tid är enkman och bebor ett litet hus i grannskapet af Yvetot, slumrade lugnt i sin sofkammare d. 22 i förra månaden.

På en gång väcktes han af sin gårdshunds och trogne väktares tjutande och skällande, och han skyndar sömnig utur sängen, för att se hvad det kunde vara. Aldrig hade han förut hört Mylord — så hette hunden — skälla på detta sätt. Det af honom förorsakade larm tydde nödvändigtvis på någon ovanlig, sällsam företeelse i husets grannskap.

Hr S. tager sin skarpladdade dubbelbössa från väggen, öppnar dörren och stiger ut på gården. Mylord smyger sig genast gnyende och rädd mellan sin herres fötter för att der söka skydd. Köpmannen ser misstrogen omkring sig, genomforskar hvarje vinkel och vrå, lyssnar till hvarje larm. Men hvarken öga eller öra förnimmer något. Blott vinden tjuiter i trädens grenar och de genom ett moln fördystrade månans strålar leka på trädens blad och på det sparsamma gräs, som växte mellan stenarne på gården. Hundens tjut fortfar emellertid lika häftigt som förut. Denna märkvärdighet måste under alla omständighe-

ter vara framkallad af någon ovanlig omständighet. Under det Hr S. som mest stod fördjupad i sina tankar, såg han plötsligt öfver häcken, som begränsade hans trädgård, en lång, hvit, spökaktig gestalt.

Han ryste tillbaka, men hämtade dock mod och kraft.

Spöket rör sig framåt. Den oförskräckta köpmannen lägger an och ropar till anden:

— Om du är af Gud, så tala; skickar dig djefvulen, så laga dig bort; jag har ingen ting med dig att beställa.

Vid dessa ord blifver spöket stående stilla och orörligt, öppnar munnen och talar med dof röst, som synes komma utur grafven:

— Olycklige! Jag är din afidna hustru. Känner du ej igen mig? Jag har vänt tillbaka från de himmelska ljusfälten, för att varna dig att ej gifta dig med den unga fröken A., hvilken du visar så stor artighet. Hon är ej värd att dela den sång, uti hvilken jag så länge hvilat vid din sida. Blott en enda är i stånd att ersätta mig, och detta är den älskvärda dottren af köpman E. . . Betänk dig väl! Förinna mig lugn i min graf! Annars går jag åter och skall osynligt följa dig i dagens strålar och plåga dig med drömmarnes fador under nattens mörker.

Här afbröt Hr S. spöket, hvars hotelser syntes honom något oförskämda. Utan att akta andeverldens frid, skyndar han på spöket, ryckte bort det hvita höljet och ser — hvem? Den unga E. . . i högst egen person!

Lätt kan man tänka sig den stackars flickans förskräckelse och förlägenhet.

Hvad som vidare föregick under denna natt, veta vi ej. Men så mycket är sant, att Hr S:s giftermål med fröken E. måste under densamma hafva blifvit beslutadt; ty redan om påsk innevarande år firades i pastorskyrkan i Yvetot bådas förmälning. Han oroades sedan ej vidare af nattliga spöken. —

Berättelsen är historiskt sann.

Uppstigandet på berget Sinai.

Fragment ur en otryckt resebeskrifning.

— — — — Ändtligen varseblefvo vi då vi gingo om ett hörn, Katharinaklostret. Jag var så utmattad genom ansträngning, hetta och törst, att jag knapt hade nog krafter kvar, för att då ock då rigta mina blickar på denna så efterlängtade oas. Jag förbannade munkarnes försigtighet och klokhets, som af fruktan för Araberna omgifvit sitt kloster med himmelshöga murar, öfver hvilka de resande blefvo hissade som varubalar i en höjd af 35—40 fot. Eller är det icke en af de fasligaste plågor, att öfver sitt hufvud skåda en grön, yppig vegetation och fruktträd; veta att der finnas kylande och uppfriskande luftdrag och källor; att i perspektiv se mjuka sängar och skuggrika alléer, och dock vara nödsakad att blifva sittande på en kamels glödande och hårda rygg, och tillbringa tiden framför en mur,

som hela dagen insugt solens strålar, på en stenig och sandig väg, under den skylösa himmelen, hvars glödhetta hämmar bruket af kropp och själ, för att vänta på nedfirandet af det fatala tåget! Minuterna blifva här till dagar, sekunderna till timmar. Alla de munkar, som bo deruppe, måste ännu aldrig hafva utstått en sådan plåga, så obarmhertigt långsamma äro de.

Ändteligen nedfirades det efterlängtade tåget; det var försedt med en stor hake, men hvar på våra förare först fästade vår packning, som, efter ett engång fastställt bruk, hade den förmån att gå före oss in i det inre af klostret. Sedan den sista packan blifvit upphissad, kom tåget slutligen ned med en stång fästad vid dess yttersta ända och nu hade turen kommit till oss. Med tillhjälp af min medtagna förare steg jag ned från kamelen, och understödd af honom, lyckades det mig nu äfven att sätta mig på denna slags nya sadel. Jag hakade mig med begge händerna fast i tåget, som redan sattes i rörelse, och anlände ändteligen upp till fönstret, genom hvilket min kappsäck redan hade hållit sitt intåg; här greps jag af en kraftig arm, som drog mig in i portvaktarens cell, der jag, medan jag väntade på mina reskamrater, fick tid nog att betrakta den högst enkla mekanism, som fortskaffade en in i det inre af St. Katharinaklostret. Tåget vecklas, såsom läsaren kan se på följande afbildning, omkring ett slags härfvel som sättes i rörelse rundt omkring och sålunda uppdrager den ifrågasvarande bördan.

Munkarnes i Katharinaklostret gästfrihet lemnar ingenting öfrigt att önska. Man förde oss genast in i två till hvarandra stötande, ytterst renliga och med smakfulla sängar smyckade cel-

Utsigt af Katharinaklostret på Sinai, sett utifrån.

Munkar i klostret, som hala upp resande genom ett fönster hvilket tjenar till ingång.

ler, der man lemnade oss tid att göra vår toalett, under det man uppvaktade oss med kaffe och färskt vatten och inböd oss till den redan anrättade suppen. Sedan vi putsat oss och bragt våra kläder i ordning, följde vi inbjudningen och inträdde i matsalen, der vi träffade ett fullständigt dukadt bord, som var besatt med de läckraste, ja med afseende på ortens beskaffenhet, kostbaraste rätter, d. v. s. med ris kokadt i mjölk, ägg, mandlar, sockerbagareverk, kamelost och brännvin distilleradt af dadlar, hvilket, tillsatt med vatten, gifver en angenäm dryck. Hvad som mer än alla dessa yppiga rätter fröjdade vårt hjerta, var anblicken af verkligt, nybakadt bröd, som vi sedan flera dagar hade måst umbära.

Efter slutad måltid inträdde hela klosterförsamlingen i matsalen. De goda fäderna önskade oss välkomna och stälde allt, som var i deras ego, till vårt förfogande. Vi bådo om tillägnelse att hese klostret, hvar på en af bröderna genast förklarade

Byggnader i det inre af Katharinaklostret.

sig färdig att följa oss, med hvilken vi ock, trots vår trötthet, anträdde vägen.

I det hela betraktadt liknar klostret på Sinai, som är uppbyggt på befallning af kejsar Justinianus och kejsarinnan Theodora och invigdt åt den heliga Katharina, en liten befästad stad från medeltiden. De med tinnar omgifna murarne, som bilda en fyrkant, hvaraf hvarje sida utgör fyrahundra fot, bestå af sammanfogade granitstycken af en och en half fots höjd och två fots tjocklek. Vid de fyra vinklarna upphäfvast sig små bålverk, i hvilkas skottgluggar stå små kanoner, hvilka skola tjena till platsens försvar, men sällan komma derhän, ty några blinda skott utur desamma äro tillräckliga att förströ Araberna, då dessa äro för

Det inre af Katharinaklostret.

mycket besvärliga och få det infallet att plundra den yttre, med tunna, låga murar försedda klosterträdgården.

Det inre af klostret innesluter ett stort antal oregelmsiga efter olika planer och i tillfälliga lägen upprättade byggnader, bland hvilka, utom den stora, åt den heliga Katharina vigda kyrkan, sex och tjugu kapeller, af hvilka hvar och ett har sitt eget skyddshelgon, en moskee, som byggdes i sextonde århundradet, för att skydda klostret för förstörelse, befinna sig några andra byggnader, der de för munkarnes lifsförnödenheter och för klostrets underhåll nödvändiga föremål befinna sig.

Vi besökte först kyrkan, hvars inre utseende visas genom närstående bild. Dess stil är den romerska, ty dess byggnad faller inom öfvergångsperioden för den byzantiska och göthiska byggnadskonsten. Det är en basilika med ett kor, som tillhör en sednare tid, hvars väggar äro betäckta med mosaik arbete, efter samma smak som Sofia-kyrkan i Konstantinopel. En dubbel rad af marmorpelare med tunga i snäckform vridna kapitäl uppbära hvalfvets bågar af träd, eller rättare det af cederträd huggna, med gyldene gesimsverk utsirade taket. Altarets oändligen rika prydnad är af ryskt ursprung och barbarisk smak. Koret, som delar kyrkan i två delar och som innehåller ett krusifix af oerhörd storlek och af rika ornament, är af rödt marmor och bygd på ett heligt ställe. Det uti detta kor uppförda altare står nämligen på samma ställe, der Moses, då han vaktade sin svärfaders får, såg busken brinna och hörde Guds röst, som talade till honom.

De heligas graf, åt hvilka denna kyrka är invigd, består af hvit marmor, är behängd med gröna sidentäcken och har intet konstnärligt värde.

— Är detta, frågade jag munken, grafven, der de dödlige kvarlevorna af den heliga Katharina hvila?

— Ack nej — svarade han — denna graf innehåller blott en i vax pusserad bild af vårt skyddshelgon. Några dagar efter hennes död stulo Katholikerna bort hennes lik, afundsju-ka att vota Grekerna i besittning af en skatt, som var egnad att åstadkomma de största under. Men de skulle ej länge vara i besittning af sitt rof. Knappast hade de med sin dyrbara börda kommit till höjden af berget, förr än englarne kommo och förde kroppen upp till himmelen.

Klostrets bibliotek innehåller 1500 geografiska verk och 700 europeiska handskrifter. Kapellerna utmärka sig genom rikedom af sin prydnad och genom målningarnes bysantiska karakter. Bilder, som föreställa paradiset och helvetet, smycka refektoriets väggar.

Munkarne på Sinai lefva utomordentligt måttligt. De äta ej kött, och deras måltid består gemenligen af grönsakar, huggsoppa, rätlikor, hvetbröd och brännvin af dadlar. Trots denna måttlighet eller rättare, till följe af den njuta dessa prester den mest blomstrande hälsa. De uppstå tidigt om morgonen, läsa sina böner och tillbringa dagen i nära nog fullkomlig översamhet. De anstränga hvarken själ eller kropp. Derföre öfverstiga ock de flestas okunnighet all föreställning. Deras enda sysselsättning består uti att ordna och putsa sina rum, som ock befinna sig i ett tillstånd af renlighet, hvilken uppväcker alla främlingars förundran. De bereda olja och vin af drufvor i sin trädgård, fabricera brännvin af dadlar, fikou och torkade vinbär. De odla sin klosterträdgård, som är ett under af flit och tålmod. I denna tillbragte jag en af de skönaste dagar i min lefnad i skuggan af de praktfullaste, med de skönaste frukter betäckta orangeträd, vid kanten af en flod, som aldrig utsinar, ej ens när bergets källor äro uttorkade.

Efter en två dagars hvila stodo vi upp i soluppgången, ty i dag skulle uppstigandet på Sinai begynna. En af munkarne hade erbjudit sig att anför oss. Sedan vi kommit ned från klostret på samma sätt som vi dit uppstigit, bestego vi en brant gångstig, som förr troligen varit belagd med flata stenar. Här och der sågo vi oerhördt stora ormar, hvilka, då vi nalkades, inkropo i klippornas springor, och tjocka, otäcka ödlor, hvilkas bett äro ytterst smärtsamma och ej sällan lifsfarliga. De uppreste sig på bakfötterna, stödjande sig på svansen, och betraktade os med hotande min.

Berget Sinai betecknar på samma gång den bergskedja, som skiljer hafsviken vid Suez från den vid Ahaba, och högsta spetsen af dessa bergsgrupper, som ligga ungefär åtta tusen fot öfver Röda hafvets yta. Berget Horeb, med hvilket det ofta förväxlas, är blott en tämligen stor högslätt. Midt på den sönderfallna klipptrappan, på hvilken vi med möda uppklängde, befinner sig på det ställe, der

man lemna Horeb, för att bestiga Sinai, en port med en båge, på hvars slutsten är anbragdt ett kors, vid hvilket en hos munkarna i stort rop stående tradition knyter sig. Här skall en gång ett jernkors till den grad hafva från alla sidor tillspärrat vägen för en Jude, som från klostret begaf sig upp för berget, att han med knäfall bad den beledsagade munken att döpa honom, hvilket denne ock fullgjorde, hvarefter båda fortsatte sin väg till de heliga höjderna. Detta under gaf auledning till det en lång tid existerande bruk, att bigta och absolvera alla pilgrimer, som nalkades de ställen, som Moses en gång beträdde med blottade fötter.

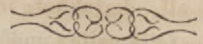
Vårt uppstigande varade 4 ½ timma, utan att någon synnerlig händelse afbröt det enformiga i vandringen. Vi gjorde halt tid efter annan, ty hettan var quäfvanda. Vi dröjde alltid på sådana ställen, som den heliga historien gjort berömda. Så t. ex. hvilade vi vid det kapell, som är bygdt på ett ställe, der profeten Elias uppehöll sig i 40 dagar och bredvid hvilket står en praktfull cypress, det enda träd, som motstått det förtärande klimatet; så besökte vi det ställe, der Moses under den slagting, som Josua levererade Amalek, upplyfte sina händer mot himmelen.

Sedan vi tillryggalagt de sista stegen, hade vi plötsligt framför oss den skönaste panorama, som en menniska kan se i världen. Gripen af ögonblickets hänförelse uppdrog jag min bibel utur fickan och läste derutur för min ledsagare de ställen, som skildra berget med sin upphöjda pragt och dess vördnad väckande rysligheter. Jag läste de ställen, der Moses följer Herran med blicken, sedan Han tillbakadragit sin hand. Efter traditionen var hans förskräckelse så stor, att hans hufvuds darrning gjorde på klippan ett outplånligt intryck, hvilket man ännu ser. Midt emot det christliga kapellet, som står på bergets spets, hafva Muselmännen uppfört en moské; men både moskéen och kapellet falla i ruiner, oakadt de i desamma befintliga skänker bevisa, att de hvarje år besökas af fromma pilgrimer.

Vid nederstigandet besökte vi Horebs klippa, utur hvilken flöt vatten, när Moses slog derpå med sin staf. Der är ett granitblock af ungefär 14 fots höjd, som blott med sin bas sammanhänger med marken. Man bemärker deruti fyra å fem nästen vågräta klyftor af ungefär två fots längd och ringa djup, hvilka äro förbundna genom en liten ränna, för att underhålla vattnets aflopp. Araberna hafva en stor vördnad för klippan Meribah — så kalla de denna sten på Horeb. De tro, att löf, som man doppar i dessa hål, hafva förmågan att bota sjuka kameler.

Dagen var ej ännu till ända, då vi utomordentligt utmattade återvände till klostret. Men det mäktiga intryck, som den majestäti-

ska anblicken gjort på oss, lät oss mindre känna resans alla besvärligheter.

Paschan från Damaskus.

Sedeskildring från Turkiet.

Forts. o. sl. fr. föreg. N:r.

Emellertid inträffade det händelsevis, att en af Portens tjenstemän, som någon tid uppehållit sig i Damaskus, fick se honom hos pastebagaren och ögonblickligen igenkännande honom, tilltalade honom sålunda:

— Huru har Ers Höghet kommit till denna förklädnings? Jag irrar mig ej, då jag tror mig tala med Paschan af Damaskus! Ej så?

— Ni tager miste, min Herre, svarade Ibrahim förskräckt med synbar förvirring; jag är en fattig stackare, som biträder pastebagaren härstädes.

— Hvertill denna föreställning? sade embetsmannen. Jag känner er allt för noga. Ni är, hvad ni än må säga, son till storviziren. Hvad skulle eder fader säga, om han såg denna förändring? Store Gud!

— I Allahs namn, hviskade honom expaschan i örat. Var du en vän af min fader, så besvär jag vid hans stoft, att du ej förräder mig.

— Stoft, utropade den förvånade. Eder fader lefver ju! Jag har nyligen fått en skrivelse från hans nådiga hand.

Man kan lätt tänka, huru det vidare samtalet med Ibrahim för denne uppdragade Mahomed's list. Ibrahim, glad öfver upptäckten, begaf sig till vännens boning, för att der få sig kläder, som kunde motsvara hans värdighet.

Då det nu tydligen syntes, att det snöda- ste förräderi här gjort sig gällande, så beslöt de, att genast begifva sig till Konstantinopel och för Sultan framlägga berättelse om saken.

Storviziron, till hvilken man naturligtvis först vände sig, kunde ej begripa detta allt, sedan han erfart sin sons missöde utur dess egen mun; Sultan sjelf ville ej tro det, då i en underdånig audiens, den fördrifne för honom framlade sin berättelse. Då svor han vid sitt skägg — och detta är en helig ed — att genast göra en ända på det oerhörda missbruket och låta den oförsämde Mahomed känna hela tyngden af sin vrede. Genast affärdade han en gammal general med 500 tappra Janitscharer emot Damaskus, med den stränga befallning, att gripa förbrytaren och föra honom i kedjor till Konstantinopel.

Ståthållarens åtta månaders förvaltning af styrelsen i Damaskus hade för innevärdarne i denna provins varit ganska nyttig. Han hade regerat med mycken godhet och kärlek och bevisat sig välgörande, och man kunde förutse att de ogerne ville mista honom. När

nu generalen ifrån Sultan kom och öfverlemnade till Mahomed sina order, kysste han denna skrifvelse i all ödmjukhet, tryckte den, såsom prof på sin fullkomliga undergifvenhet mot pannan och bad om några timmars uppskof, för att kunna rusta sig för sin afresa till Konstantinopel. Han kallade emellertid alla Emirerna till sig, gjorde dem bekanta med händelsen och tog ett hjertligt afsked af dem. Knappast hade han lemnat staden, förr än samtliga Emirerna hos sig, jemte de förnämsta innevärdarne i staden rigtade en böneskrift till storherren af innehåll, att man ej skulle påtvinga dem någon annan Pascha i det de ej nog kunde tacka Allah derföre, att den, ty värr, bortkallade Mahomed visat sig så nådig, kärleksfull och ädelmodig. Detta bref lemnades till en snabblöpare, som inom sju dagar skulle föra detsamma till Konstantinopel. Då emellertid mången tyckte, att denna skrifvelse ej var kraftig nog, så uppsattes en annan, hvaruti anfördes allt hvad Mahomed gjort i provinsen och tydligt nog gaf tillkänna, att de ej ville mottaga någon annan Pascha än Mahomed.

Emellertid inträffade Mahomed i hufvudstaden och fördes upp för Sultan.

— I Allahs namn, tala, hvem är du? frågade storherren med sträng min. Du fruktas ej din herres vrede.

— Jag är en af eder Kongl. högsets Paschas, svarade Mahomed med en god portion oförskämndhet.

— Vid profetens skägg, hvem har gjort dig till min Pascha? Hvem har undertecknat firman för din anställning?

— Eders Kongl. höghet sjelf, alla trognas beherrskare, svarade den tillfrågade.

— Det går för långt, ropade sultan i högsta hetta. Nå visa mig då den firman, som insatt dig i ditt embete, säg hvilken hand, som undertecknat den, eller jag låter på stället strypa dig, hund!

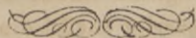
— Herre, här är den, sade Mahomed knäböjande och framdrog ett stycke paper utur barmen. Uti detsamma låg den glasbit, som läsaren redan känner. Han lade den vördnadsfullt för herrskarens fötter.

Otåligt grep denne efter paperslappen och besåg med pröfvande öga den på densamma befintliga skriften, som han snart igenkände såsom sin. Då stod han länge tiggande, försjunken i djup eftersinnande, under det att storviziren, Ibrahim fader, stod vid hans sida och afvaktade det nära utbrottet af Sultans vrede. Vår Mahomed åter, i hopp om förlåtelse, låg på knä vid thronens trappa.

I detta kritiska ögonblick ankommo breffen från Damaskus, hvilka, såsom utomordentligt viktiga, på stället öfverräktes åt storherren. Sedan denne noga genomsett dem och öfvervägt, hvad han skulle säga, talade han sålunda:

— Storvizir, Allah är barmhertig. Ville jag straffa denna menniska, så skulle jag i mitt rike framkalla stort missnöje och rörelse. Derföre vill jag heldre gifva din son en annan provins i mitt rike. Mätte din son Ibrahim blifva Pascha i provinsen Bagdad, der han lidit så mycken smälek. Derförande Paschan låter jag strypa. Dig Mahomed utnämner jag till Pascha af Damaskus.

Och Mahomed blef Pascha af Damaskus, regerade med mycken lycka i 25 år. Han sökte godtgöra det sätt, på hvilket han erhållit sin magt, genom att af alla krafter egna sig åt landets och folkets bästa, — hvilket ännu i dag är en sällsynthet i Turkiet.

Landthushållning.

Ett nytt sätt att sköta bin.

(Forts. o. sl. fr. föreg. N:r.)

Men de största fördelarne och bequämligheterna erbjuder den inre inrättningen af denna sort bihus.

1) För en lyckad svärm kan man af de öfverflödiga vaxkakorna sammansätta en byggnad, så att den genast kan afsätta den medförda honungen, lägga yngel och fortsätta kakbyggnaden hela kupan öfver, hvarigenom den får så betydliga förskott, att enkla eftersvärmar, dem man annars måste förena och som annars gjort mycket besvär, kunna utbilda sig till de skönaste fortplantningskuper.

2) Skulle i ogünstiga år mången kupa icke hafva inbringat sitt vinterförråd, så kan man lätt förse henne dermed, i det man hänger in en eller flera öfvertäckta honungskakor, som man borttager från någon honungsrikare kupa. Med ett skålpund sådan honung blifver en fattig kupa bättre hulpen, än med två, som man bringar om hösten i flytande tillstånd, emedan denna till en del straxt blifver förtärd, står obetäckt, tager skada af fukt och syra, som har till följd, att bien emot våren ofta lida af rödsot.

3) Hvarje någorlunda misstänkt kupa låter sig grundligt undersöka, i det man uttager hvarje enskild kaka, öfverser hvarje cell och sålunda kan öfvertyga sig om visens närvaro och fruktbarhet, om byggnadens renhet o. s. v. En ofruktbar vise kan man aflägsna, orena kakor, som antingen äro för gamla eller hvaruti många döda bin sitta, eller der förrutnad yngel ligga i cellerna eller som äro angripna af honungstjuflar, kan man utbyta mot andra rena vaxkakor och på detta sätt i grund kureras kupan.

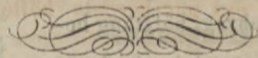
4) Har en kupa genom någon skadlig tillfällighet blifvit svag på bin, så kan den lätt förstärkas genom insättandet af en kaka med öfvertäckt och snart utflygande yngel,

utan att riskera någon fara för visens eller biens lif, hvilket skulle blifva fallet, om man ville upphjelpa den svaga med en stark kupa.

5) En kupa utan vise kan medelst inbringandet af en kaka med nytt yngel snart blifva hulpen. Med inbringandet af sådana kakor kan fortsättas, tills dess den unga visen sjelf lägger yngel, så att den kupa, som annars alltid varit den svagare nu i motsats blir den starkare. Ofta är en till utseendet vislös kupa icke utan vise, utan den har en ofruktbar eller drönarevise. Denna måste i förvägen aflägsnas, hvilket i dessa kupor faller sig mycket lätt, i det man uttager en och en kaka isänder, men hvilket uti andra faller sig mycket svårt eller rent af omöjligt.

6) Uppfostrandet af ett öfverflödigt antal af vattenbin (drönare), hvilka endast äta utan att gifva, kan förekommas genom borttagandet af drönkakorna. Ty felas det yngelceller för drönarne, så kunna heller inga utkläckas. De få, som äro af nöden till att befrukta den unga drottningen, kunna alltid finnas.

7) Ur dessa kupor kan man under utmärkta år, uttaga den skönaste honung hela sommaren öfver, insätta öfverflödiga vaxkakor till hastig fyllning och uttagning och dermed fortsätta hela sommaren. Ty likasom organismen hos en mjölko gifver mera mjölk, ju oftare och fullständigare hon blifver mjölkad, beredas i en kupa mera honung, ju oftare den blir aftappad. Men detta förfarande har den olägenhet, att hufvudkupan, då all honung blir uttagen, ofta icke behåller ett tillräckligt förråd och dör ut.

Den bedöfvade Professorn.

En professor i chemien hade på en föreläsning fyllt ett batteri och sade till åhörarne: se, mina herrar, denna flaska är så fylld, att hon är i stånd att döda en menniska och bedöfva en ox. Oförsedt kom professorn vid dessa ord batteriet för nära; det urladdade sig och kastade honom till marken. Studenterna sprang till för att bistå honom, men det var, Gud ske lof, ej nödvändigt, ty med orden: "tack vare försynen, jag var blott bedöfvad; lätt skulle jag kunnat stryka åt," steg professorn åter upp.

Nya uppfinningar och upptäckter.

Ny apparat att rädda lifvet vid eldsvådor.

Det engelska "Sällskapet för skyddande af lifvet vid eldsvådor" i London har nyligen offentliggjort en berättelse, enligt hvilken det, medelst en ny räddningsmachin har lyckats att från Augusti till December f. å. rädda 27 människolif under de i den brittiska hufvudsaden så ofta förekommande eldsvådor. Till denna berättelse har en ritning blifvit bifogad af machinens uppfinnare, vagnfabrikören D. Davies. Som denna uppfinning måste vara af allmänt intresse och vi tro att den väl förtjena att äfven hos oss blifva bekant, så hafva vi icke velat underlåta att deraf framlägga en kopi för våra läsere.

Denna räddningsmachin består, såsom vår bild utvisar, af en stor stöge, som hvilar på en lättbygd och lätt handterlig kärra. Denna stöge är byggd på ett nytt och högst sinnrikt sätt, af fina tåg, som ega en ovanlig styrka i förening med lätthet. Medelst ett vindspel som är anbragdt på hjulverket vid stegens fot och på hvardera sidan med lätthet kan handteres, hissas en rymlig låda upp och ned. En högst ändamålsenligt anbragt häfstång bestryggar nedförandet af denna låda, så att icke gerna någon olycka kan komma i fråga. Hufvudstegen (den större på vår bild) är bestämd för fönster i andra våningen, men kan äfven vindas upp öfver öen större stegen och blifver då användbar för tredje våningen eller taket. En annan ändamålsenlig häfstång, som är anbragt på kärrans undra del, tjenar till att föra och leda machinen, då den föres i vertikal ställning.

Denna nya machin begagnades första gången i Augusti förra året, då det brann i Friar-Street i London, och machinens förare, en herr Wood, var så lycklig att rädda det brinnande husets ägare jemte dess hustru och barn just i det ögonblick, då de, för att undgå den

säkra död i lägorna, ärnade störta sig ut genom fönstret.

Sedan dess har det i början omnämnda sällskap i London redan låtit bygga tjugusex dylika räddningsmaskiner och uppställt dem i särskilda delar af staden. Hvar och en af dessa blifver bevakad af en förare, som besitter nödig instruktion, är försedd med erforderliga verktyg och måste vid det första larm-

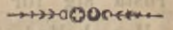

Ny räddnings-maschin vid eldsvåda.

tecken i hans distrikt vara färdig att genast infinna sig på ort och ställe

När det nödiga kapitalet kommer att blifva hopsamladt, — alldenstund sällskapet är helt och hållet beroende af välgörande medmänniskors gifmildhet — skall hvarje gata i London blifva försedd med en eller två sådana maskiner, hvarföre hvarje innevänare i

sin stadsdel kommer att erlægga en högst obetydlig årlig ränta. För människolifs räddning har sällskapet af sin grundfond utsatt icke obetydliga belöningar, som förhöjas i förhållande till faran.

En Vampyr.

Sedan längre tid tillbaka underhåller Paris-bladen sina läsare med en förskräcklig historia. En varelse, så hette det, klättrade om natten öfver kyrkogårdsmuren, öppnade quinornas likkistor och rasade i deras inelfvor, utan att stjåla något. Allt råkade i den största bestörtning. Männerna höllo hela historien för en dikt. Men för ej längesedan har af domstolshandlingar visat sig, att ryktet var ingen fabel, utan sanning. Medelst ett slags helvetesmaschin, som man enkom härför uppfunnit, lyckades det att fånga denna vampyr. Det är en människa med kött och ben, heter Bertrand och står såsom underoffiser i 74 regimentet, som ligger i Luxemburg. Kabalistiska skrifter hade förbryllat hans hjerna och han stal sig om nätterna utom Luxemburgs kasern, för att föröfva ofvan anförda gerning. Särad af helvetesmaskinen ligger han nu på lasarettet Val de Grase.

Naturmärkvärdighet.

För ett par år sedan inträffade i Wermland, att en kvinna, som var sysselsatt med att på åkern upptaga korn efter en slottekarl, råkade att nedsvälja ett ax. Så ovilligt å hennes sida detta skett, så litet kände hon deraf någon verkan. Efter några veckor började hon dock att i venstra sidan känna en stickande rörelse, hvilken mer och mer tilltog; tills efter några dagar der visade sig en upphöjning i huden, såsom af svulst. Slutligen öppnade sig denna af sig sjelf och si — på en gång träder det nedsväljda kornaxet i dagen, fullkomligt väl bibehållet. Såret läktes straxt deröfter, utan att någonsin försorsaka människan någon olägenhet. — Berättaren har sjelf sett axet, som förvaras på en flaska hos församlingens prest.